Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. rugsėjo 7 d.
(OR. en)

12485/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0318 (NLE)

PROCIV 57	**ATO 48**
ENV 925	**CSC 408**
JAI 1084	**ECOFIN 839**
SAN 494	**CSCI 149**
COSI 140	**DATAPROTECT 216**
CHIMIE 85	**MI 698**
ENFOPOL 356	**CODEC 1500**
RECH 380	**COPS 418**
CT 133	**JAIEX 46**
DENLEG 38	**COPEN 292**
COTER 153	**IND 441**
RELEX 987	**POLMIL 221**
ENER 467	**IPCR 55**
HYBRID 53	**DIGIT 160**
TRANS 329	**DISINFO 62**
CYBER 203	**CSDP/PSDC 608**
TELECOM 251	**MARE 18**
ESPACE 45	**POLMAR 47**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. rugsėjo 6 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 526 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl plano koordinuoti Sąjungos lygmens reagavimą į didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 526 final.

Pridedama: COM(2023) 526 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 09 06
COM(2023) 526 final

2023/0318 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl plano koordinuoti Sąjungos lygmens reagavimą į didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis, kai didėja nestabilumas, visų pirma dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ir vis sudėtingesnių grėsmių saugumui, taip pat stiprėja klimato kaitos poveikis, toks kaip neįprasti klimato reiškiniai ar vandens trūkumas, Sąjunga turi išlikti budri ir nuolat prisitaikyti. Sąjungos piliečiai, įmonės ir institucijos priklauso nuo ypatingos svarbos infrastruktūros[1], nes tokią infrastruktūrą valdantys subjektai teikia esmines paslaugas. Tokios paslaugos yra būtinos gyvybiškai svarbioms visuomenės funkcijoms, ekonominei veiklai, visuomenės sveikatai bei saugai arba aplinkai ir vidaus rinkoje turi būti teikiamos netrukdomai. Todėl, atsižvelgiant į šių esminių paslaugų svarbą vidaus rinkai ir poreikį siekti, kad ypatingos svarbos infrastruktūra būtų atsparesnė, ir apskritai užtikrinti šias paslaugas teikiančių ypatingos svarbos subjektų atsparumą, Sąjunga turi imtis priemonių tokiam atsparumui didinti ir bet kokiems tokių esminių paslaugų teikimo sutrikimams mažinti. Priešingu atveju tokie sutrikimai gali turėti rimtų pasekmių Sąjungos piliečiams, mūsų ekonomikai ir pasitikėjimui mūsų demokratinėmis sistemomis, taip pat gali turėti įtakos sklandžiam vidaus rinkos veikimui, visų pirma didėjant sektorių ir valstybių tarpusavio priklausomybei.

Sąjunga jau imasi įvairių priemonių ypatingos svarbos infrastruktūros (visų pirma tarpvalstybinės infrastruktūros) apsaugai stiprinti ir ypatingos svarbos subjektų atsparumui didinti, kad būtų išvengta esminių paslaugų, kurias jie teikia vidaus rinkoje, sutrikimų poveikio arba toks poveikis būtų sušvelnintas.

Direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems[2] (toliau – Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų direktyva) buvo pirmoji teisinė priemonė, kuria nustatyta ES masto Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems procedūra ir bendras Sąjungos požiūris siekiant įvertinti poreikį gerinti tokios infrastruktūros apsaugą nuo tyčinių ir atsitiktinių žmogaus sukeltų grėsmių, taip pat nuo gaivalinių nelaimių. Tačiau minėtoje direktyvoje susitelkta tik į energetikos bei transporto sektorius ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą ir nebuvo numatytos platesnės priemonės tokią infrastruktūrą valdančių subjektų atsparumui didinti.

Dėl vis labiau tarpusavyje susijusių tarpvalstybinių operacijų vidaus rinkoje reikėjo aprėpti daugiau nei du sektorius ir neapsiriboti atskiro turto apsaugos priemonėmis. Todėl 2022 m. buvo priimta Direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo[3] ir Direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti[4] (toliau – TIS 2 direktyva). Tikslas – užtikrinti visapusišką ypatingos svarbos subjektų fizinio ir skaitmeninio atsparumo lygį. 2023 m. sausio 16 d.

---

[1] Ypatingos svarbos infrastruktūra – turtas, patalpos, įranga, tinklas ar sistema arba turto, patalpų, įrangos, tinklo ar sistemos dalis, būtini esminių paslaugų teikimui (Direktyvos (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo 2 straipsnio 4 punktas).

[2] 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008 12 23, p. 75).

[3] Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27, p. 164).

[4] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (OL L 333, 2022 12 27, p. 80).

įsigaliojusia Direktyva dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo siekiama valstybėms narėms padėti didinti bendrą ypatingos svarbos subjektų atsparumą, kartu gerinant koordinavimą Sąjungos lygmeniu. Nuo 2024 m. spalio 18 d. ji pakeis Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų direktyvą; iki tos datos valstybės narės turės imtis būtinų priemonių Direktyvai dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo įgyvendinti. Direktyva dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo taikoma 11 sektorių[5]. Daugiausia dėmesio skiriama ne ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugai, o platesnei ypatingos svarbos subjektų, valdančių tokią ypatingos svarbos infrastruktūrą, atsparumo koncepcijai, kuri aprėpia padėtį iki incidento, per jį ir po jo. 2023 m. sausio 16 d. taip pat įsigaliojusia TIS 2 direktyva modernizuojama esama teisinė sistema, siekiant prisitaikyti prie spartėjančios skaitmenizacijos ir kintančių kibernetinių grėsmių. Be to, TIS 2 direktyva išplečiama kibernetinio saugumo taisyklių taikymo sritis įtraukiant naujus sektorius bei subjektus ir didinamas viešųjų ir privačiųjų subjektų, kompetentingų institucijų ir visos Sąjungos atsparumas ir reagavimo į incidentus pajėgumai.

Direktyvoje dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo išdėstytos nuostatos dėl ypatingos svarbos subjekto pranešimo apie incidentą nacionalinei kompetentingai institucijai, nacionalinės kompetentingos institucijos pranešimo apie kitas (galbūt) paveiktas valstybes nares ir Komisijos pranešimo, jei incidentas daro poveikį šešioms ar daugiau valstybių narių. Direktyvoje dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo nustatomos tam tikros pareigos pranešti apie incidentus, kai incidentas daro arba gali daryti didelį poveikį ypatingos svarbos subjektams ir esminių paslaugų teikimo vienoje ar daugiau kitų valstybių narių arba jų teritorijoje tęstinumui[6].

Kaip parodė 2022 m. rugsėjo mėn. įvykdytas dujotiekio „Nord Stream“ sabotažas, saugumo aplinkybės, kuriomis valdoma ypatingos svarbos infrastruktūra, labai pasikeitė, todėl reikia imtis papildomų skubių veiksmų Sąjungos lygmeniu, kad būtų padidintas ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumas užtikrinant ne tik pasirengimą, bet ir koordinuotą reagavimą.

Todėl, Komisijai pateikus pasiūlymą, 2022 m. gruodžio 8 d. buvo priimta Tarybos rekomendacija dėl Sąjungos suderinto požiūrio į ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimą[7] (toliau – Rekomendacija dėl ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo). Toje rekomendacijoje, be kita ko, pabrėžiamas poreikis Sąjungos lygmeniu užtikrinti koordinuotą ir veiksmingą reagavimą į dabartinę ir būsimą riziką esminių paslaugų teikimui. Konkrečiai Taryba paprašė Komisijos parengti koordinuojamo reagavimo į didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus planą. Rekomendacijoje nurodyta, kad planas turėtų derėti su ES kovos su hibridinėmis grėsmėmis protokolu[8], be to, jame turėtų būti atsižvelgiama į Komisijos rekomendaciją 2017/1584 dėl koordinuoto atsako į didelio masto kibernetinio saugumo incidentus ir krizes[9] (toliau – Kibernetinio saugumo planas) ir laikomasi integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo[10] (IPCR).

---

5 Energetika, transportas, bankininkystė, finansų rinkos infrastruktūra, skaitmeninė infrastruktūra, viešasis administravimas, kosmosas, sveikata, geriamasis vanduo, nuotekos, maisto gamyba, perdirbimas ir paskirstymas.

6 Pagal Direktyvos dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo 15 straipsnio 1 ir 3 dalis.

7 2022 m. gruodžio 8 d. Tarybos rekomendacija dėl Sąjungos suderinto požiūrio į ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimą, 2023/C 20/01 (OL C 20, 2023 1 20, p. 1).

8 Bendras tarnybų darbinis dokumentas „ES protokolas dėl kovos su hibridinėmis grėsmėmis“, SWD(2023) 116 *final*.

9 2017 m. rugsėjo 13 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2017/1584 dėl koordinuoto atsako į didelio masto kibernetinio saugumo incidentus ir krizes (OL L 239, 2017 9 19, p. 36).

10 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1993 dėl ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo (OL L 320, 2018 12 17, p. 28).

Atsižvelgiant į tai, į šį pasiūlymą dėl papildomos Tarybos rekomendacijos įtrauktas toks planas. Pasiūlymu siekiama naudojantis esamais Sąjungos lygmens mechanizmais papildyti dabartinę teisinę sistemą – aprašyti koordinuojamą reagavimą Sąjungos lygmeniu į didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus. Konkrečiai pasiūlyme aprašoma plano taikymo sritis ir tikslai, taip pat subjektai, procesai ir esamos priemonės, kurios galėtų būti taikomos siekiant koordinuotai Sąjungos lygmeniu reaguoti į ypatingos svarbos infrastruktūrą sutrikdžiusį incidentą, turintį didelį tarpvalstybinį poveikį, ir apibūdinami valstybių narių, Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų bendradarbiavimo tokiais atvejais būdai.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos atitinka ir papildo dabartinę ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos ir ypatingos svarbos subjektų atsparumo teisinę sistemą (atitinkamai Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų direktyvą ir Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, taip pat Rekomendaciją dėl ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo), nes ja siekiama papildomai užtikrinti valstybių narių, taip pat jų ir Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų veiksmų koordinavimą reaguojant į incidentus, kurie lemia didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus, taip pat užtikrinti esminių paslaugų teikimą. Pasiūlyme naudojamasi esamomis Sąjungos lygmens struktūromis ir mechanizmais, įskaitant nustatytuosius Direktyvoje dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, o konkrečiai – bendradarbiavimu tarp kompetentingų institucijų ir Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupės, pagal Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo įsteigtos siekiant padėti Komisijai ir palengvinti valstybių narių bendradarbiavimą bei keitimąsi informacija su Direktyva dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo susijusiais klausimais.

Šis pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos taip pat atitinka TIS 2 direktyvoje nustatytą Sąjungos kibernetinio saugumo sistemą ir ją papildo.

Šiuo pasiūlymu siekiama ypatingos svarbos subjektų atsparumo ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos srityje pateikti ypatingos svarbos infrastruktūros planą, panašų į Kibernetinio saugumo planą.

Priedo I dalies 4 punkto b papunktyje taip pat paaiškinamos sąsajos su Kibernetinio saugumo planu, kuris taikomas didelio masto kibernetinio saugumo incidentams, kurių sukeliamų sutrikimų atitinkama valstybė narė negali pašalinti viena pati arba kurie dviem ar daugiau valstybių narių arba Sąjungos institucijų padaro tokio plataus masto ir tokį didelį poveikį, kuris reikšmingas techniškai arba politiškai, kad būtina laiku koordinuoti politiką ir reaguoti Sąjungos politiniu lygmeniu. TIS 2 direktyvoje incidentas apibrėžiamas kaip „įvykis, kuriuo sukeliamas pavojus saugomų, perduodamų arba tvarkomų duomenų arba paslaugų, teikiamų arba prieinamų per tinklų ir informacines sistemas, prieinamumui, autentiškumui, vientisumui arba konfidencialumui“ („kibernetinis incidentas“);

Kompetentingos institucijos pagal Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo ir TIS 2 direktyvą privalo bendradarbiauti ir keistis informacija apie kibernetinio saugumo incidentus ir incidentus, darančius poveikį ypatingos svarbos subjektams, be kita ko, dėl atitinkamų priemonių, kurių imtasi. Jei didelis ypatingos svarbos infrastruktūros incidentas ir didelio masto kibernetinio saugumo incidentas daro poveikį tam pačiam subjektui, atitinkami subjektai turėtų koordinuoti galimus atsakomuosius veiksmus.

Pasiūlymas atitinka ES kovos su hibridinėmis grėsmėmis protokolą, kuris taikomas hibridinių incidentų atveju. Priedo I dalies 4 punkto a papunktyje paaiškinamos sąsajos su ES protokolu,

įskaitant tai, kuri priemonė taikoma didelio hibridinio ypatingos svarbos infrastruktūros incidento atveju.

Pasiūlymas taip pat dera su kitais esamais Sąjungos lygmens krizių valdymo mechanizmais, kaip antai Tarybos IPCR mechanizmu, Komisijos vidaus krizių koordinavimo procesu, ARGUS[11] ir Sąjungos civilinės saugos mechanizmu[12] (toliau – SCSM), kurio taikymą remia Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras (toliau – RNKC), ir Europos išorės veiksmų tarnybos reagavimo į krizes mechanizmu.

Pasiūlymas taip pat dera su kitais atitinkamais sektorių teisės aktais, visų pirma su juose nustatytomis konkrečiomis priemonėmis, kuriomis reglamentuojami tam tikri atitinkamuose sektoriuose veikiančių subjektų reagavimo į sutrikimus aspektai.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 114 straipsniu, kuriame numatytas teisės aktų derinimas siekiant pagerinti vidaus rinką, kartu su SESV 292 straipsniu, kuriame nustatytos atitinkamos rekomendacijų priėmimo taisyklės.

Sprendimas materialiniu teisiniu pagrindu pasirinkti SESV 114 straipsnį grindžiamas tuo, kad siūloma Tarybos rekomendacija siekiama užtikrinti koordinuojamą reagavimą į didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus. Tokie sutrikimai daro poveikį kelioms valstybėms narėms ir kelia pavojų vidaus rinkos veikimui dėl didėjančios infrastruktūros ir sektorių tarpusavio priklausomybės vis labiau tarpusavyje priklausomoje Sąjungos ekonomikoje. Geresnis reagavimas į sutrikimus savo ruožtu padės išvengti vidaus rinkos veikimo sutrikimų, nes ta ypatingos svarbos infrastruktūra ir jos užtikrinamos esminės paslaugos yra būtinos siekiant palaikyti gyvybiškai svarbias visuomenės funkcijas, ekonominę veiklą, visuomenės sveikatą ir saugą arba aplinką.

Pasiūlymas papildytų Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų direktyvą ir Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kurios taip pat grindžiamos SESV 114 straipsniu. Rekomendacija dėl ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo, kaip ir dabar siūloma rekomendacija, taip pat grindžiama SESV 114 ir 292 straipsniais.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Už reagavimą į ypatingos svarbos infrastruktūros ar ypatingos svarbos subjektų, valdančių ypatingos svarbos infrastruktūrą, teikiamų paslaugų sutrikimus visų pirma atsako valstybės narės, o Sąjungai tenka svarbus vaidmuo, kai kyla didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčių ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimų, nes toks sutrikimas gali daryti poveikį kelioms ar net visoms ekonominės veiklos sritims bendrojoje rinkoje, saugumui ir Sąjungos tarptautiniams santykiams. Siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą, koordinavimas Sąjungos lygmeniu didelį tarpvalstybinį poveikį turinčių ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimų

[11] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Komisijos nuostatos dėl ARGUS bendros skubaus įspėjimo sistemos“, COM(2005) 662 galutinis.

[12] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/836, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 185, 2021 5 26, p. 1).

atveju yra ne tik tinkamas, bet ir būtinas, nes toks koordinuojamas reagavimas Sąjungos lygmeniu padės valstybėms narėms reaguoti į sutrikimą užtikrinant bendrą informuotumą apie padėtį, koordinuotą viešąją komunikaciją ir švelninant sutrikimo padarinius vidaus rinkai.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą.

Nei šios siūlomos Tarybos rekomendacijos turinys, nei forma neviršija to, kas būtina jos tikslams pasiekti. Siūlomi veiksmai yra proporcingi įgyvendinamiems tikslams, kuriais siekiama užtikrinti koordinuojamą reagavimą Sąjungos lygmeniu, jei kyla ypatingos svarbos infrastruktūros arba ypatingos svarbos infrastruktūrą valdančių ypatingos svarbos subjektų teikiamų paslaugų sutrikimų, turinčių tarpvalstybinę reikšmę. Šis siūlomas koordinuojamas reagavimas yra proporcingas valstybių narių prerogatyvoms ir įsipareigojimams pagal nacionalinę teisę. Incidentai, dėl kurių sutrikdoma ypatingos svarbos infrastruktūra arba ypatingos svarbos subjektų teikiamos esminės paslaugos, dažnai nepasiekia didelio ypatingos svarbos infrastruktūros incidento lygio ir gali būti veiksmingai sprendžiami nacionaliniu lygmeniu. Todėl šiame pasiūlyme numatytas mechanizmas taikomas tik dideliems sutrikimams, turintiems didelę tarpvalstybinę reikšmę kelioms valstybėms narėms.

- **Priemonės pasirinkimas**

SESV, visų pirma 292 straipsnyje, numatyta, kad, siekiant pirmiau nurodytų tikslų, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priima rekomendacijas. Pagal SESV 288 straipsnį rekomendacijos nėra privalomos. Šiuo atveju Tarybos rekomendacija yra tinkama priemonė, nes ji rodo valstybių narių įsipareigojimą taikyti į ją įtrauktas priemones ir yra tvirtas pagrindas bendradarbiauti užtikrinant koordinuojamą reagavimą į didelius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus. Taip siūloma rekomendacija papildytų privalomą teisinę sistemą (visų pirma Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo) ir anksčiau priimtą Rekomendaciją dėl ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo, kurioje raginama imtis tokių papildomų priemonių, kartu visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių atsakomybę atitinkamoje srityje.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengiant šį pasiūlymą konsultuotasi su valstybėmis narėmis, Sąjungos institucijomis ir agentūromis. Be to, buvo atsižvelgta į valstybių narių ekspertų pastabas, pateiktas 2023 m. balandžio 24 d. praktiniame seminare ir po jo atsiųstas raštu.

Bendrai sutariama, kad būtų naudinga geriau koordinuoti veiksmus Sąjungos lygmeniu reaguojant į didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus dabartinėmis grėsmių aplinkybėmis, kartu atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją šioje srityje ir neskelbtinos informacijos konfidencialumą. Taip pat sutariama, kad reikia vengti priemonių dubliavimo ir tinkamai naudotis esamais Sąjungos lygmens koordinavimo, dalijimosi informacija ir reagavimo mechanizmais.

Nors kai kurios valstybės narės ypatingos svarbos infrastruktūros plano platesnę taikymo sritį vertino teigiamai, kitos laikėsi nuomonės, kad Direktyvoje dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo nustatyta šešių ar daugiau valstybių narių riba, taikoma nustatant Europos mastu ypač reikšmingus ypatingos svarbos subjektus, buvo pakankama ir kad į taikymo sritį

nebūtina įtraukti antro tipo incidentų. Kelios valstybės narės atkreipė dėmesį į tai, kad, kai tinkama, svarbu įtraukti esmines paslaugas teikiančius ypatingos svarbos infrastruktūros operatorius dėl jų ekspertinių žinių ir dėl to, kad svarbu atsižvelgti į kibernetinį aspektą.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos sudaro pagrindinė dalis ir priedas.

Pagrindinę dalį sudaro 11 toliau nurodytų punktų.

1 punkte aprašytas poreikis glaudžiau bendradarbiauti reaguojant į didelius ypatingos svarbos infrastruktūros incidentus pagal šioje siūlomoje rekomendacijoje, įskaitant atitinkamas jos priedo dalis, pateiktą Ypatingos svarbos infrastruktūros planą.

2 punkte nurodoma ypatingos svarbos infrastruktūros plano taikymo sritis, kuri apima dvejopas trikdomųjų incidentų, dėl kurių turėtų būti pradėtas taikyti Ypatingos svarbos infrastruktūros planas, aplinkybes: incidentas turi didelį trikdomąjį poveikį esminių paslaugų teikimui šešioms ar daugiau valstybių narių arba jų teritorijoje arba didelį trikdomąjį poveikį dviejose ar daugiau valstybių narių, o jose nurodyti atitinkami subjektai sutaria, kad dėl didelio incidento poveikio reikalingas koordinavimas Sąjungos lygmeniu.

3 punkte nurodomi atitinkami subjektai, kurie bus įtraukti į Ypatingos svarbos infrastruktūros planą, ir lygmenys, kuriais Ypatingos svarbos infrastruktūros planas bus taikomas (operatyvinis, strateginis / politinis). Tai išsamiau paaiškinta rekomendacijos priede.

4 punkte rekomenduojama Ypatingos svarbos infrastruktūros planą taikyti derinant jį su kitomis priede apibūdintomis atitinkamomis priemonėmis.

5 punkte valstybėms narėms rekomenduojama nacionaliniu lygmeniu veiksmingai reaguoti į didelius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus.

6 punkte rekomenduojama atitinkamiems subjektams įsteigti arba paskirti kontaktinius punktus, kurie turėtų padėti naudotis Ypatingos svarbos infrastruktūros planu. Kai įmanoma, tai turėtų būti bendri kontaktiniai punktai pagal Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo.

7 punktas susijęs su informacijos srautu didelio ypatingos svarbos infrastruktūros incidento atveju.

8 punkte plačiau paaiškinama, kaip turėtų būti keičiamasi informacija.

9 punkte rekomenduojama atliekant pratybas išbandyti Ypatingos svarbos infrastruktūros plano veikimą.

10 punkte rekomenduojama nustatytą patirtį aptarti Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupėje, kuri turėtų parengti ataskaitą, įskaitant rekomendacijas. Komisija turėtų priimti ataskaitą.

11 punkte valstybėms narėms rekomenduojama ataskaitą aptarti Taryboje.

Priede aprašomi tikslai, principai, pagrindiniai subjektai, sąveika su esamais reagavimo į krizes mechanizmais ir Ypatingos svarbos infrastruktūros plano veikimas su dviem jo bendradarbiavimo būdais: keitimosi informacija ir reagavimo.

2023/0318 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl plano koordinuoti Sąjungos lygmens reagavimą į didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 ir 292 straipsnius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) priklausomybė nuo atsparios ypatingos svarbos infrastruktūros ir atsparių ypatingos svarbos subjektų, teikiančių paslaugas, be kurių neįmanomas gyvybiškai svarbių visuomenės funkcijų, ekonominės veiklos, visuomenės sveikatos ir saugos arba aplinkos išlaikymas, yra sklandaus vidaus rinkos ir visos visuomenės veikimo pagrindas;

(2) dabartinėmis kintančios rizikos sąlygomis ir atsižvelgiant į didėjančią infrastruktūros ir sektorių tarpusavio priklausomybę ir apskritai į jungtis tarp sektorių ir abipus sienų, reikia visapusiškai bei koordinuotai valdyti ir stiprinti ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą ir tokią infrastruktūrą valdančių ypatingos svarbos subjektų atsparumą;

(3) incidentas, dėl kurio sutrikdoma ypatingos svarbos infrastruktūra ir nutraukiamas arba labai apribojamas esminių paslaugų teikimas, gali turėti didelį tarpvalstybinį poveikį ir neigiamai paveikti vidaus rinką. Siekiant užtikrinti tikslingą, proporcingą ir veiksmingą požiūrį, turėtų būti imamasi priemonių visų pirma dideliems ypatingos svarbos infrastruktūros incidentams, nurodytiems šioje rekomendacijoje, valdyti, pavyzdžiui, kai incidento sukeltas sutrikimas yra ilgas arba gali turėti didelį pakopinį poveikį tame pačiame ar kituose sektoriuose ar valstybėse narėse;

(4) koordinuojamas reagavimas į didelius ypatingos svarbos infrastruktūros incidentus yra labai svarbus siekiant išvengti didelių vidaus rinkos sutrikimų ir kuo greičiau užtikrinti tų esminių paslaugų teikimo atkūrimą, nes tokie incidentai gali turėti rimtų pasekmių Sąjungos ekonomikai ir piliečiams. Kad Sąjungos lygmeniu būtų laiku ir veiksmingai reaguojama į tokius incidentus, būtinas greitas ir veiksmingas visų susijusių subjektų bendradarbiavimas ir koordinuoti Sąjungos lygmens veiksmai. Todėl toks reagavimas priklauso nuo to, ar egzistuoja iš anksto nustatytos ir, kiek tai įmanoma, gerai išbandytos bendradarbiavimo procedūros bei mechanizmai su konkrečiomis pagrindinių dalyvių funkcijomis ir pareigomis nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis;

(5) nors pagrindinė atsakomybė už reagavimo į svarbius ypatingos svarbos infrastruktūros incidentus užtikrinimą tenka valstybėms narėms ir ypatingos svarbos infrastruktūrą

valdantiems bei esmines paslaugas teikiantiems subjektams, didelių tarpvalstybinę reikšmę turinčių sutrikimų atveju veiksmus tikslinga geriau koordinuoti Sąjungos lygmeniu. Savalaikis ir veiksmingas reagavimas priklauso ne tik nuo valstybių narių nacionalinių mechanizmų diegimo, bet ir nuo Sąjungos lygmeniu remiamų koordinuotų veiksmų, be kita ko, nuo greito ir veiksmingo bendradarbiavimo;

(6) Europos ypatingos svarbos infrastruktūros apsauga šiuo metu reglamentuojama Tarybos direktyva 2008/114/EB[1], kuri apima tik du sektorius – transporto ir energetikos. Ta direktyva nustatoma Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems tvarka, taip pat bendra būtinybės gerinti tokios infrastruktūros apsaugą vertinimo strategija. Tai pagrindinis 2006 m. Komisijos priimtos Europos programos dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos[2] (EPCIP) ramstis, kuriame nustatyta Europos lygmens visų pavojų sistema, skirta ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugai;

(7) siekiant neapsiriboti ypatingos svarbos infrastruktūros apsauga ir apskritai užtikrinti ypatingos svarbos subjektų, valdančių tokią infrastruktūrą ir teikiančių esmines paslaugas vidaus rinkoje, atsparumą, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557[3] nuo 2024 m. spalio 18 d. pakeis Direktyvą 2008/114/EB. Direktyvoje (ES) 2022/2557, kuri taikoma 11 sektorių, numatyta valstybių narių ir ypatingos svarbos subjektų pareiga didinti atsparumą, taip pat valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimas ir bendradarbiavimas su Komisija, Komisijos parama nacionalinėms institucijoms bei ypatingos svarbos subjektams ir valstybių narių parama ypatingos svarbos subjektams;

(8) dėl įvykdyto dujotiekio „Nord Stream“ sabotažo Sąjungos lygmeniu reikia priimti daugiau ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimo priemonių. Todėl, remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba priėmė Rekomendaciją dėl Sąjungos suderinto požiūrio į ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimą (toliau – Rekomendacija 2023/C 20/01)[4], kuria siekiama stiprinti parengtį, reagavimą ir tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje. Toje rekomendacijoje visų pirma pabrėžtas poreikis Sąjungos lygmeniu užtikrinti koordinuotą ir veiksmingą reagavimą į riziką esminių paslaugų teikimui;

(9) todėl esamą teisinę sistemą būtina papildyti dar viena Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiamas koordinuoto atsako į didelę tarpvalstybinę reikšmę turinčius ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus planas (toliau – Ypatingos svarbos infrastruktūros planas), kartu pasinaudojant esamomis Sąjungos lygmens priemonėmis;

(10) siekiant užtikrinti nuoseklumą ir išvengti dubliavimosi, ši rekomendacija turėtų būti suderinta su Rekomendacija 2023/C 20/01. Todėl ši rekomendacija neturėtų apimti kitų krizių valdymo ciklo elementų, t. y. prevencijos, pasirengimo ir atsigavimo;

(11) ši rekomendacija turėtų papildyti Direktyvą (ES) 2022/2557, visų pirma koordinuoto atsako aspektu, ir turėtų būti įgyvendinama užtikrinant suderinamumą su ta direktyva

---

[1] 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008 12 23, p. 75).

[2] COM(2006) 786 galutinis, 2006 m. gruodžio 12 d., Komisijos komunikatas dėl Europos programos dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos.

[3] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27, p. 164).

[4] 2022 m. gruodžio 8 d. Tarybos rekomendacija dėl Sąjungos suderinto požiūrio į ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimą, 2023/C 20/01 (OL C 20, 2023 1 20, p. 1).

ir visomis kitomis taikytinomis Sąjungos teisės taisyklėmis; Todėl šioje rekomendacijoje taip pat turėtų būti, kiek įmanoma, remiamasi ir naudojamasi toje direktyvoje pateiktomis sąvokomis, priemonėmis ir procesais, pavyzdžiui, Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupe, veikiančia pagal toje direktyvoje nustatytas jos užduotis, ir kontaktiniais punktais. Be to, šioje rekomendacijoje vartojama sąvoka „ypatingos svarbos infrastruktūra“ turėtų būti suprantama taip, kaip nustatyta Rekomendacijos 2023/C 20/01 7 konstatuojamojoje dalyje, t. y. kaip apimanti atitinkamą ypatingos svarbos infrastruktūrą, kurią nacionaliniu lygmeniu nustatė valstybė narė arba kuri pagal Direktyvą 2008/114/EB įvardyta kaip Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektai, taip pat ypatingos svarbos subjektus, kurie turi būti nustatyti pagal Direktyvą (ES) 2022/2557. Todėl, siekiant užtikrinti suderinamumą su Direktyva (ES) 2022/2557, šioje rekomendacijoje vartojamos sąvokos turėtų būti aiškinamos kaip turinčios tokią pačią reikšmę, kaip ir toje direktyvoje; Pavyzdžiui, atsparumo sąvoka, kaip apibrėžta tos direktyvos 2 straipsnio 2 punkte, taip pat turėtų apimti ypatingos svarbos infrastruktūros gebėjimą užkirsti kelią įvykiams, kuriais labai sutrikdomas arba gali būti labai sutrikdytas esminių paslaugų (t. y. paslaugų, kurios yra būtinos gyvybiškai svarbioms visuomenės ir ekonomikos funkcijoms, visuomenės saugai ir saugumui, gyventojų sveikatai ar aplinkai) teikimas vidaus rinkoje, apsaugoti nuo tokių įvykių, į juos reaguoti, juos atlaikyti, sušvelninti jų poveikį, juos amortizuoti, prie jų prisitaikyti ar po jų atsigauti;

(12) be to, sąvoka „didelis trikdomasis poveikis“ turėtų būti suprantama atsižvelgiant į Direktyvos (ES) 2022/2557 7 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus, susijusius su: i) naudotojų, kurie priklauso nuo atitinkamo subjekto teikiamos esminės paslaugos, skaičiumi; ii) tos direktyvos priede išdėstytų kitų sektorių ir subsektorių priklausomybe nuo atitinkamos esminės paslaugos; iii) poveikiu, kurį incidentai dėl savo masto ir trukmės galėtų padaryti ekonominei ir visuomenės veiklai, aplinkai, viešajam saugumui bei saugai ar gyventojų sveikatai; iv) subjekto rinkos dalimi atitinkamos esminės paslaugos ar esminių paslaugų rinkoje; v) geografine teritorija, kurioje incidentas galėtų daryti poveikį, įskaitant bet kokias tarpvalstybines pasekmes, atsižvelgiant į pažeidžiamumą dėl tam tikrų tipų geografinių teritorijų, pavyzdžiui, salų regionų, atokių regionų ar kalnuotų vietovių, tam tikro lygio izoliacijos; vi) subjekto svarba pakankamam esminės paslaugos lygiui išlaikyti, atsižvelgiant į esamas tos esminės paslaugos teikimo alternatyvas;

(13) siekiant veiksmingumo ir efektyvumo, Ypatingos svarbos infrastruktūros planas turėtų būti visiškai suderintas ir sąveikus su persvarstytu Sąjungos operatyviniu protokolu dėl kovos su hibridinėmis grėsmėmis[5]; jame turėtų būti atsižvelgiama į Komisijos rekomendacijoje (ES) 2017/1584[6] nustatytą galiojantį koordinuoto atsako į didelio masto tarpvalstybinius kibernetinio saugumo incidentus ir krizes planą (toliau – Kibernetinio saugumo planas) ir Europos ryšių palaikymo dėl kibernetinių krizių organizacinio tinklo (EU-CyCLONe) įgaliojimus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2022/2555[7], ir vengiama struktūrų ir veiklos dubliavimo.

[5] Bendras tarnybų darbinis dokumentas „ES protokolas dėl kovos su hibridinėmis grėsmėmis“, SWD(2023) 116 *final*.

[6] 2017 m. rugsėjo 13 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2017/1584 dėl koordinuoto atsako į didelio masto kibernetinio saugumo incidentus ir krizes (OL L 239, 2017 9 19, p. 36).

[7] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (OL L 333, 2022 12 27, p. 80).

Koordinuojant reagavimą į krizes, plane taip pat reikėtų visapusiškai vadovautis Tarybos integruotu politinio atsako į krizes mechanizmu[8] (ICPR);

(14) ši rekomendacija grindžiama nustatytais Sąjungos krizių valdymo mechanizmais, visų pirma Tarybos IPCR mechanizmu, Komisijos vidaus krizių koordinavimo procesu ARGUS[9] ir Sąjungos civilinės saugos mechanizmu (toliau – SCSM)[10], kuriuos įgyvendinti padeda Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras (toliau – RNKC)[11], Europos išorės veiksmų tarnybos (toliau – EIVT) reagavimo į krizes mechanizmu, taip pat bendrosios rinkos ekstremaliųjų situacijų valdymo priemone[12], kurie visi gali atlikti tam tikrą vaidmenį reaguojant į didelius ypatingos svarbos infrastruktūros operacijų sutrikimus, ir apskritai yra su jais suderinama ir juos papildo;

(15) reaguojant į didelį ypatingos svarbos infrastruktūros incidentą, pirmiau minėtos priemonės ar mechanizmai gali būti naudojami Sąjungos lygmeniu laikantis jiems taikomų taisyklių ir procedūrų, kurios šia rekomendacija turėtų būti papildytos, bet poveikis joms neturėtų būti daromas. Pavyzdžiui, Tarybos IPCR tvarka tebėra pagrindinė valstybių narių atsako politiniu Sąjungos lygmeniu koordinavimo priemonė. Koordinavimas Komisijoje vykdomas pagal tarpsektorinį krizių koordinavimo procesą ARGUS. Jei krizei būdingas išorės arba bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) aspektas, gali būti panaudotas Europos išorės veiksmų tarnybos reagavimo į krizes mechanizmas. Pagal Sprendimą Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (toliau – SCSM) operatyvų reagavimą į esamas arba gresiančias gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimes Sąjungoje ir už jos ribų (įskaitant tas, kurios daro poveikį ypatingos svarbos infrastruktūrai) pagal SCSM organizuoja Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras – bendras visą parą veikiantis Komisijos reagavimo į krizes valdymo centras. Tokiais atvejais Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras gali teikti išankstinį perspėjimą, pranešti, analizuoti ir padėti dalytis informacija, o jei valstybė narė aktyvuoja SCSM, – organizuoti operatyvinės pagalbos ir ekspertų siuntimą į paveiktas vietoves. Be to, Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras gali palengvinti koordinavimą sektoriuose ir tarpsektorinį koordinavimą tiek ES lygmeniu, tiek tarp ES ir atitinkamų nacionalinių institucijų, įskaitant institucijas, atsakingas už civilinę saugą ir ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą;

(16) šioje rekomendacijoje nustatyti procesai prireikus turėtų būti svarstomi atsižvelgiant į tas kitas priemones ar mechanizmus, kai jie bus naudojami, tačiau šiame dokumente taip pat turėtų būti aprašyti veiksmai, kurių būtų galima imtis Sąjungos lygmeniu tokiose srityse kaip bendras informuotumas apie padėtį, koordinuota viešoji

---

[8] 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1993 dėl ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo (OL L 320, 2018 12 17, p. 28).

[9] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Komisijos nuostatos dėl ARGUS bendros skubaus įspėjimo sistemos“, COM(2005) 662 galutinis.

[10] 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

[11] Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (SCSM), pagal kurį sukuriama visus pavojus apimanti sistema ir nustatomas Sąjungos lygmens prevencijos, pasirengimo ir reagavimo mechanizmas visų rūšių gaivalinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms arba gresiančioms nelaimėms ES ir už jos ribų valdyti.

[12] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas …/…, kuriuo nustatoma bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo ekstremaliosiose situacijose priemonė ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98, COM(2022) 459 *final*.

komunikacija ir veiksmingas reagavimas ne pagal tuos Sąjungos krizių koordinavimo mechanizmus, jei jie nenaudojami;

(17) siekiant geriau koordinuoti reagavimą į didelius ypatingos svarbos infrastruktūros incidentus, valstybės narės ir Sąjungos institucijos, atitinkamos agentūros, įstaigos ir biurai, veikiantys pagal esamus susitarimus, turėtų glaudžiau bendradarbiauti pagal Ypatingos svarbos infrastruktūros planą. Todėl Ypatingos svarbos infrastruktūros planas turėtų būti taikomas, kai pasiekiamas šešių ar daugiau valstybių narių skaičius, nustatytas Direktyvoje (ES) 2022/2557 ir taikytinas nustatant Europos mastu ypač reikšmingus ypatingos svarbos subjektus, taip pat incidentų, darančių poveikį mažesniam valstybių narių skaičiui, atveju, nes tokie incidentai gali turėti plataus masto poveikį dėl pakopinio tarpvalstybinio poveikio, todėl reagavimą būtų naudinga koordinuoti Sąjungos lygmeniu;

(18) nors laikoma, kad Sąjungos lygmens bendradarbiavimo sistema, skirta koordinuojamam reagavimui į didelius ypatingos svarbos infrastruktūros incidentus, yra būtina, jai neturėtų būti nukreipiami ypatingos svarbos subjektų ir kompetentingų institucijų ištekliai, numatyti incidentų valdymui, nes būtent tai turėtų būti prioritetas;

(19) turėtų būti aiškiai nurodyti atitinkami subjektai, dalyvaujantys įgyvendinant Ypatingos svarbos infrastruktūros planą, kad būtų galima aiškiai ir išsamiai apžvelgti institucijas, įstaigas, organus ir agentūras, kurie galėtų reaguoti į didelį ypatingos svarbos infrastruktūros incidentą;

(20) už reagavimą į ypatingos svarbos infrastruktūros incidentus, įskaitant didelius incidentus, visų pirma yra atsakingos valstybių narių kompetentingos institucijos. Ši rekomendacija neturėtų daryti poveikio valstybių narių atsakomybei užtikrinti nacionalinį saugumą ir gynybą arba jų įgaliojimams pagal Sąjungos teisę užtikrinti kitas esmines valstybines funkcijas, visų pirma susijusias su visuomenės saugumu, teritoriniu vientisumu ir viešosios tvarkos palaikymu. Be to, ši rekomendacija neturėtų daryti poveikio nacionaliniams procesams, pavyzdžiui, ypatingos svarbos infrastruktūros operatorių komunikacijai su kompetentingomis nacionalinėmis institucijomis ir ryšių su jomis palaikymu. Ši rekomendacija turėtų būti taikoma nedarant poveikio atitinkamiems valstybių narių sudarytiems dvišaliams ar daugiašaliams susitarimams;

(21) siekiant užtikrinti veiksmingą ir savalaikį bendradarbiavimą pagal Ypatingos svarbos infrastruktūros planą, labai svarbu, kad atitinkami subjektai paskirtų arba įsteigtų kontaktinius punktus. Nuoseklumo tikslais valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę pagal šią sistemą paskirti arba įsteigti bendruosius kontaktinius punktus, kurie būtų paskirti arba įsteigti pagal Direktyvą (ES) 2022/2557;

(22) siekiant veiksmingumo, Ypatingos svarbos infrastruktūros plano bandymas ir įgyvendinimas, taip pat jį pritaikius įgytos patirties ataskaitų teikimas ir aptarimas turėtų būti labai svarbūs, kad būtų išlaikytas aukštas pasirengimo dideliems ypatingos svarbos infrastruktūros incidentams lygis ir užtikrintas gebėjimas greitai ir gerai koordinuotai reaguoti dalyvaujant atitinkamiems subjektams;

(23) atsižvelgiant į Tarybos krizių koordinavimo mechanizmo struktūrą ir apskritai į galimą krizių koordinavimo mechanizmų, kurie jau taikomi Sąjungos lygmeniu, aktyvavimą, Ypatingos svarbos infrastruktūros plane turėtų būti numatyti du bendradarbiavimo būdai, taikomi reaguojant į didelį ypatingos svarbos infrastruktūros incidentą. Pirmąjį turėtų sudaryti keitimasis informacija, kuriame dalyvautų visi atitinkami subjektai, viešosios komunikacijos koordinavimas ir, kai naudojama, koordinavimas, pagrįstas

jau esamais mechanizmais, pavyzdžiui, IPCR mechanizmu Taryboje arba ARGUS koordinavimu Komisijoje su Reagavimo į nelaimes koordinavimo centro – visą parą veikiančio kontaktinio punkto – parama, ir EIVT reagavimo į krizes mechanizmu. Antrasis turėtų apimti tolesnius reagavimo veiksmus dėl incidento masto. Šis bendradarbiavimas turėtų apimti bendradarbiavimą operatyviniu, strateginiu / politiniu lygmenimis, kuris atitinka Rekomendacijoje 2017/1584 ir Sąjungos protokole dėl kovos su hibridinėmis grėsmėmis nustatytus lygius, siekiant veiksmingai ir efektyviai koordinuoti veiksmus ir reaguoti į didelį ypatingos svarbos infrastruktūros incidentą. Remiantis proporcingumo, subsidiarumo, informacijos konfidencialumo ir papildomumo principais ir siekiant užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą, Ypatingos svarbos infrastruktūros plane turėtų būti aprašyta, kaip atitinkami subjektai dalijasi informacija apie padėtį, taip pat kaip koordinuojama viešoji komunikacija ir veiksmingas reagavimas;

(24) keitimasis informacija pagal šią rekomendaciją turėtų būti vykdomas nekeliant pavojaus nacionaliniam saugumui arba ypatingos svarbos infrastruktūrą valdančių subjektų saugumo ir komerciniams interesams. Todėl neskelbtina informacija turėtų būti prieinama, ja turėtų būti keičiamasi ir ji turėtų būti tvarkoma apdairiai, laikantis taikomų taisyklių, ypatingą dėmesį skiriant naudojamiems perdavimo kanalams ir saugojimo pajėgumams,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

(1) Valstybės narės, Taryba, Komisija ir, kai tinkama, Europos išorės veiksmų tarnyba (toliau – EIVT) ir atitinkamos Sąjungos įstaigos, organai ir agentūros turėtų bendradarbiauti pagal šioje rekomendacijoje pateiktą Ypatingos svarbos infrastruktūros planą, kad būtų pasiekti priedo I dalies 1 skirsnyje nustatyti tikslai ir, atsižvelgiant į priedo I dalies 2 skirsnyje nustatytus principus, būtų koordinuotai reaguojama į didelius ypatingos svarbos infrastruktūros incidentus.

(2) Valstybės narės, Taryba, Komisija ir, kai tinkama, EIVT bei atitinkamos Sąjungos įstaigos, organai ir agentūros turėtų neatidėliodamos taikyti Ypatingos svarbos infrastruktūros planą visais atvejais, kai įvyksta didelis ypatingos svarbos infrastruktūros incidentas, t. y. su ypatingos svarbos infrastruktūra susijęs incidentas, kurio vienas iš padarinių yra:

(a) didelis trikdomasis poveikis esminių paslaugų teikimui šešioms ar daugiau valstybių narių arba jų teritorijoje, įskaitant atvejus, kai poveikis daromas Europos mastu ypač reikšmingam ypatingos svarbos subjektui, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo[13] 17 straipsnyje, arba

(b) didelis trikdomasis poveikis esminių paslaugų teikimui dviejose ar daugiau valstybių narių, kai rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė, susitarusi su tomis kitomis valstybėmis narėmis ir pasikonsultavusi su Komisija, mano, kad dėl incidento plataus masto ir didelio poveikio, kuris reikšmingas techniškai ar politiškai, būtinas koordinavimas reaguojant Sąjungos lygmeniu.

[13] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27, p. 164).

(3) Atitinkami Ypatingos svarbos infrastruktūros plano subjektai, nustatyti priedo I dalies 3 skirsnyje veiklos, strateginiu / politiniu lygmenimis, turėtų siekti sąveikauti ir bendradarbiauti papildomumo tikslais. Jie turėtų užtikrinti tinkamą ir savalaikį keitimąsi informacija, įskaitant viešosios komunikacijos koordinavimą, ir koordinuojamą reagavimą, kaip nustatyta priedo II dalyje.

(4) Ypatingos svarbos infrastruktūros planas turėtų būti taikomas atsižvelgiant į kitus atitinkamus dokumentus ir suderintas su jais pagal priedo I dalies 4 skirsnį. Jei incidentas daro poveikį tiek ypatingos svarbos infrastruktūros fiziniams aspektams, tiek kibernetiniam saugumui, turėtų būti užtikrinta sinergija su atitinkamais procesais, nustatytais Kibernetinio saugumo plane.

(5) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jos nacionaliniu lygmeniu ir laikydamosi Sąjungos teisės veiksmingai reaguotų į ypatingos svarbos infrastruktūros sutrikimus po didelių ypatingos svarbos infrastruktūros incidentų.

(6) Valstybės narės, Taryba, EIVT, Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (toliau – Europolas) ir kitos atitinkamos Sąjungos agentūros, taip pat Komisija turėtų paskirti arba įsteigti kontaktinį punktą su Ypatingos svarbos infrastruktūros planu susijusiems klausimams. Kontaktiniai punktai turėtų padėti taikyti Ypatingos svarbos infrastruktūros planą: teikti būtiną informaciją ir palengvinti koordinavimo priemones, kuriomis reaguojama į didelį ypatingos svarbos infrastruktūros incidentą. Valstybių narių atveju, kai įmanoma, tai turėtų būti bendrieji kontaktiniai punktai, kurie turi būti paskirti arba įsteigti pagal Direktyvos (ES) 2022/2557 9 straipsnio 2 dalį; Komisijos atveju Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras visą parą užtikrina operatyvinius ryšius ir pajėgumus, taip pat realiu laiku koordinuoja, stebi ir remia reagavimą į nelaimes Sąjungos lygmeniu, kartu padėdamas valstybėms narėms ir Komisijai kaip reagavimo į krizes valdymo centras, skatinantis tarpsektorinį požiūrį į nelaimių valdymą.

(7) Rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė, susitarusi su paveiktomis valstybėmis narėmis, per 6 punkte nurodytus kontaktinius punktus turėtų informuoti visus atitinkamus subjektus apie didelį ypatingos svarbos infrastruktūros incidentą ir Ypatingos svarbos infrastruktūros plano taikymą. Informacija apie didelį ypatingos svarbos infrastruktūros incidentą turėtų būti keičiamasi tinkamais ryšių kanalais, įskaitant, kai taikytina ir tikslinga, integruotą politinio atsako į krizes[14] platformą (IPCR) ir Reagavimo į nelaimes koordinavimo centrą per Bendrą ekstremalių situacijų ryšių ir informacijos sistemą (CECIS) – internetinę įspėjimo ir pranešimų taikomąją programą, leidžiančią keistis informacija tikruoju laiku.

(8) Prireikus į perdavimo kanalus turėtų būti įtraukti saugūs kanalai, kad nebūtų pakenkta nacionaliniam saugumui arba atitinkamų subjektų saugumo ir komerciniams interesams. Šios rekomendacijos priedo II dalies 1 skirsnyje aprašyta informacija taip pat turėtų būti keičiamasi nekeliant pavojaus nacionaliniam saugumui arba ypatingos svarbos subjektų saugumo bei komerciniams interesams ir laikantis Sąjungos teisės, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES).../...[15]. Visų pirma neskelbtina informacija turėtų būti prieinama, ja turėtų būti keičiamasi ir ji turėtų būti

[14] 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1993 dėl ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo, ST/13422/2018/INIT (OL L 320, 2018 12 17, p. 28).

[15] Reglamentas (ES) …/… dėl informacijos saugumo Sąjungos institucijose, įstaigose, organuose ir agentūrose (COM(2022) 119 *final*).

tvarkoma apdairiai. Įslaptintos informacijos tvarkymui ir keitimuisi ja turėtų būti naudojamos turimos akredituotos priemonės ir tinkamos saugumo priemonės.

(9) Atitinkami subjektai turėtų reguliariai praktikuotis ir išbandyti Ypatingos svarbos infrastruktūros plano veikimą ir savo koordinuojamą reagavimą į didelį ypatingos svarbos infrastruktūros incidentą nacionaliniu, regioniniu ir Sąjungos lygmenimis, pavyzdžiui, per pratybas. Į tokią praktiką ir testus prireikus gali būti įtraukti privačiojo sektoriaus subjektai. Sąjungos lygmens pratybos, apimančios fizinius ir kibernetinius aspektus, turėtų būti surengtos iki [*šios rekomendacijos priėmimo data + 12 mėnesių*].

(10) Pritaikius Ypatingos svarbos infrastruktūros planą didelio ypatingos svarbos infrastruktūros incidento atveju, Direktyvos (ES) 2022/2557 19 straipsnyje nurodyta Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė turėtų su atitinkamais subjektais laiku aptarti įgytą patirtį, kuri gali padėti nustatyti spragas ir sritis, kuriose būtini patobulinimai, o po to parengti ataskaitą, įskaitant rekomendacijas, kaip atlikti tokius patobulinimus. Rengti tą ataskaitą turėtų padėti atitinkami subjektai, dalyvaujantys taikant Ypatingos svarbos infrastruktūros planą. Komisija turėtų priimti ataskaitą.

(11) Valstybės narės turėtų aptarti 10 punkte nurodytą ataskaitą atitinkamuose Tarybos parengiamuosiuose organuose arba Taryboje.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė